

چکیده

مقدمه: گیاه ختمی از خانواده پنیکیان یکی از مهمترین گیاهان دارویی لعابدار شناخته شده است. ختمی گیاهی است علفی، پایا، دارای ساقه‌ای به ارتفاع ۰/۵ تا ۱/۵ متری و پوشیده از کرک‌های نرم که ریشه دراز، دوکی شکل، به ضخامت انگشت و به رنگ خاکستری مایل به زرد دارد. هدف از انجام این تحقیق بررسی خاصیت ضد میکروبی عصاره گیاه ختمی و نیز بررسی اثرات ضد آلزایمری آن به روش مهار فرآیند فیبریل‌زایی در پروتئین آلبومین سرم گاوی بوده است.

مواد و روش‌ها: ابتدا گیاه ختمی به صورت کامل پودر شده و سپس به روش خیساندن عصاره گیاه تهیه شد. اثرات ضد میکروبی عصاره روی باکتری‌های اشیشیاکلی و استافیلوکوکوس اورئوس با استفاده از روش آنتی‌بیوگرام و ایجاد چاهک انجام شده و مقادیر MIC و MBC عصاره نیز تعیین گردید. اثرات ضد آلزایمری نیز با استفاده از روش اسپکتروفوتومتری مورد بررسی قرار گرفت.

نتایج: قطر هاله عدم رشد عصاره هیدروآلکلی ختمی در روش چاهک در باکتری استافیلوکوکوس اورئوس و باکتری اشیشیاکلی به ترتیب ۱۱ و ۱۲ میلی‌متر بود. این مقادیر در روش انتشار دیسک در به ترتیب ۱۳ و ۱۵ میلی‌متر بوده است. نتایج MIC و MBC برای هر دو باکتری به ترتیب ۱۲/۵ میلی‌گرم بر میلی‌لیتر و ۲۵ میلی‌گرم بر میلی‌لیتر بدست آمد. در بررسی اثر ضد آلزایمری مشخص شد افزایش غلظت ختمی (تا ۱۰۰٪)، از حضور رشته‌های آمیلوئیدی کاسته و حداقل میزان جذب و تغییر مکان قرمز در روش جذب سنجی مرئی کنگورد مشاهده شد که این موضوع خود تائیدی بر خاصیت ضد آلزایمری گیاه ختمی می باشد.

نتیجه گیری: نتایج این پژوهش نشان داد گیاه ختمی دارای اثرات ضد میکروبی بوده و با عوارض جانبی و هزینه کمتری نسبت به داروهای شیمیایی می‌تواند به عنوان یکی از داروهای مفید برای درمان عفونت‌های میکروبی و همچنین کاهش اثرات آلزایمر در انسان مورد استفاده قرار گیرد.

واژگان کلیدی: گیاه ختمی، خواص ضد میکروبی، خواص ضد آلزایمری، آمیلوئید